

SAMORZĄD MIEJSKI



Miesięcznik Związku Miast Polskich

Nr 1 (139), styczeń 2008
ISSN 1730-5187

0 kobietach w życiu społecznym

Konferencja w Nysie

W NUMERZE

ZE ZWIĄZKU

IV W Poznaniu 6 listopada rozstrzygnięto konkurs „Samorządowy Lider Zarządzania 2007” i wyłoniono 11 laureatów. Celem konkursu było upowszechnianie dobrych praktyk. Idąc tą drogą prezentujemy dziś na naszych łamach kolejną grupę projektów – te, które mimo że nie znalazły się w gronie laureatów konkursu, zakwalifikowały się do jego finału.

KRONIKA KRAJOWA

VII Trzecia już edycja programu „Bramy Kraju” mającego na celu upowszechnienie idei marketingu miejskiego rozpoczęła się konferencją zatytułowaną „Miasto dobrze umeblowane – od disingu do promocji”. Wzięło w niej udział ponad 200 osób, z których większość stanowili przedstawiciele polskich samorządów. ZMP objął honorowy patronat nad imprezą.

X „Kobiety w społecznościach lokalnych” to tytuł konferencji, która 14 grudnia 2007 r. odbyła się w Nysie. W konkluzjach ze spotkania podkreślano konieczność poszukiwania równowagi i dwustronnego spojrzenia na życie lokalnych społeczności – okiem kobiet i mężczyzn.

KRONIKA ZAGRANICZNA

XII „Polityka Rządu RP, Niemiec oraz Unii Europejskiej i jej wpływ na kształtowanie polsko-niemieckiej współpracy przygranicznej” były tematem przewodnim Polsko-Niemieckiego Kongresu Samorządów Lokalnych, który 26 i 27 listopada 2007 r. odbył się w Piechowicach koło Szklarskiej Poręby.

MIASTA JUBILEUSZOWE

XIV Jelenia Góra i jej mieszkańcy stanowią szczególną wartość w sensie zbiorowej kontynuacji dorobku historii, wkładu współczesnych pokoleń w kształt grodu, pragnień oraz aspiracji kulturowych i cywilizacyjnych – mówi prezydent Jeleniej Góry, Marek Obregalski. W tym roku miasto obchodzić będzie 900-lecie istnienia.

Na okładce: Górujący nad Rynkiem kościół św. Jakuba i św. Agnieszki w Nysie.

W Nysie w połowie grudnia odbyła się konferencja na temat roli kobiet w społecznościach lokalnych. Piszemy o niej na str. X.

Fot. Archiwum UM

Zarząd ZMP w Zgierzu

Przeciwko uszczuplaniu dochodów

Podczas posiedzenia Zarządu ZMP w Zgierzu, który odbyło się 7 grudnia ubr., dyskutowano na temat fatalnych dla budżetów samorządów skutków podwyżek dla nauczycieli i ulgi prorodzinnej. Przygotowano też postulaty do nowego rządu – w formie deklaracji szefów korporacji samorządowych – które mają się stać podstawą do tworzonej Białej Księgi Decentralizacji.

Prezes ZMP, Ryszard Grobelny, współprzewodniczący Zespołu ds. Systemu Finansów Publicznych Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego przedstawił ustalenia strony samorządowej, które podjęto 5 grudnia ubr. w kluczowych dla funkcjonowania samorządu terytorialnego kwestiach dotyczących skutków finansowych podwyżek wynagrodzeń dla nauczycieli oraz zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych (ulga prorodzinna).

Strona samorządowa uznała, że zwiększenie kwoty subwencji oświatowej na 2008

r. o 3,02 proc. (do 28 853 663 zł) jest niewystarczające, gdy podwyżka dla nauczycieli wyniesie 6,3 proc. Zdaniem samorządowców, gminy nie mają możliwości sfinansowania tej podwyżki, gdyż subwencja starcza zaledwie na ok. 80 proc. płac. Subwencja w całości powinna pokrywać wzrost nauczycielskich wynagrodzeń, a dodatkowo należy przekazać samorządom środki na podwyżki dla nauczycieli przedszkolnych, nieobjętych subwencją – zgodnie z zasadą, że na nowe zadania muszą być przekazane dodatkowe pieniądze. Strona samorządowa złożyła wniosek o wyliczenie przez Mini-

Stanowisko

Komisji Polityki Społecznej Związku Miast Polskich z 23 listopada 2007 r.

Komisja Polityki Społecznej Związku Miast Polskich widzi potrzebę wprowadzenia zmian w ustawie z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. nr 192, poz. 1378), w szczególności w dwóch zasadniczych obszarach: określenia zasad realizacji zadania przez gminę oraz zakresu finansowania kosztów obsługi zadania. Zgodnie z zapisem art. 12 ust. 2 ustawy, „do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego rada gminy nie może upoważnić ośrodka pomocy społecznej”. Komisja Polityki Społecznej ZMP uznaje, że zapis ten niesłusznie ogranicza gminom możliwość stosowania optymalnych dla nich rozwiązań organizacyjnych. Gminy, realizując zadania na podstawie ustawy z 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, poniosły już znaczne koszty organizacyjne oraz finansowe, a obecne zapisy stwarzają konieczność ponownego organizowania nowych struktur organizacyjnych. Komisja Polityki Społecznej ZMP proponuje skreślenie w art. 12 ustępu 2 w całości oraz dokonanie w ustawie korekt wynikających z powyższej zmiany.

Ponadto Komisja Polityki Społecznej postuluje zwiększenie środków na pokrycie kosztów obsługi zadania, o których mowa w art. 31 ust. 3 ustawy. Środki w wysokości 3 proc. otrzymanej dotacji na świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie gwarantują pokrycia wszystkich niezbędnych wydatków związanych z realizacją zadania, a przede wszystkim wydatków związanych z przewidzianym w ustawie trybem działań wobec dłużników alimentacyjnych. Dotyczy to głównie przeprowadzania wywiadów środowiskowych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy oraz kosztów postępowania, które nie kończą się wydatkowaniem środków na świadczenia.

Komisja podkreśla też, że zgodnie z art. 27 ust. 4, dochody gmin z tytułu zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności wypłaconych z funduszu osobie uprawnionej ulegają zmniejszeniu w stosunku do rozwiązań przyjętych w ustawie o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

**Przewodniczący Komisji
Włodzimierz Kałek**

sterstwo Finansów sumarycznej kwoty potrzebnej na podwyżki we wszystkich samorządach i wskazanie źródeł jej finansowania. Wyliczenia powinny objąć również poprzedni, ubiegłoroczny 5-procentowy wzrost wynagrodzeń. – *Chcemy, aby rząd wyliczył, jakie są to koszty i kto ma je ponieść* – powiedział prezydent Poznania. Strona samorządowa stwierdziła ponadto, że wprowadzenie ulgi prorodzinnej spowoduje, że w kasach samorządowych zabraknie 3,4 mld zł, co oznacza zmniejszenie o tę kwotę możliwości absorpcyjnych środków unijnych i spowolnienie procesu inwestycyjnego. Brak tej kwoty narusza finanse samorządów tak, iż zagraża to realizacji przez nie zadań. W związku z tym strona samorządowa proponuje zwiększenie udziału gmin w podatku PIT o 4,45 proc., powiatów o 1,25 proc., a województw o 0,18 proc.

Członkowie Zarządu ZMP poparli to stanowisko. Postanowiono przygotować projekt ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z wymienionymi wyżej zapisami i przedstawić go posłom w najbliższym czasie. Zaproponowano zorganizowanie akcji zbierania podpisów pod tą inicjatywą legislacyjną i poparcie jej uchwałami rad wszystkich polskich samorządów, aby w ten sposób skuteczniej zaprotestować przeciwko notorycznemu uszczuplaniu dochodów gmin, powiatów i województw oraz bra-



W spotkaniu Zarządu ZMP z samorządowcami z województwa łódzkiego wzięło udział 22 prezydentów i burmistrzów miast członkowskich. Fot. J. Proniewicz

kowi rekompensat za utracone dochody. Najpilniejsze zmiany ustawowe powinny dotyczyć także zwrotu podatku VAT na inwestycje oraz uwolnieniu wynagrodzeń pracowników samorządowych (tabele do zmiany).

Ryszard Brejza, prezydent Inowrocławia, przy okazji omawiania zgłoszonych przez LiD projektów zmian w Ordynacji wyborczej (dotyczących m.in. zniesienia tzw. blokowania list) poruszył kwestię dalej idących zmian w ordynacji wyborczej do samorządów, a mianowicie wprowadzenia okręgów jednomandatowych. Jego zdaniem, początek kadencji to najlepszy moment do uzgadniania tych spraw.

Negatywnie zaopiniowano projekt ustawy o zmianie ustawy o świadcze-

niach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, bo będzie miała wpływ na dochody samorządów. Bez uwag zaakceptowano projekt rozporządzenia ministra gospodarki w sprawie pomocy finansowej dla nowych inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki w ramach PO Innowacyjna Gospodarka 2007–2013 oraz zmianę rozporządzenia ministra rozwoju regionalnego w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Sektorowego Programu Transport na lata 2004–2006.

Przyjęto również stanowisko Komisji Polityki Społecznej ZMP w sprawie nowelizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz Komisji Ochrony Środowiska ZMP w sprawie koniecznych zmian w ustawie o ochronie przyrody dotyczących zbędnych utrudnień w wydawaniu zezwoleń na usunięcie drzew z posesji oraz niemożliwości nakładania kar pieniężnych za nielegalną wycinkę albo niszczenie zieleni.

Dyskusję wzbudził dokument Komisji Europejskiej „Reformowanie budżetu, zmienianie Europy. Przegląd budżetu UE 2008/2009”. Postanowiono zlecić ekspertom spoza Związku opracowanie stanowiska w tej sprawie. Zdaniem Zarządu, warto powalczyć o aspekt miejski i politykę regionalną, która jest odsuwana na boczny tor, bowiem problemy społeczne uważane przez UE za priorytetowe mają swoje źródło właśnie w braku działań i funduszy na poziomie miast i regionów. – *Aspekt miejski powinien znaleźć się nie tylko w polityce regionalnej, ale też w EFS, gdyż problemy społeczne lokują się w miastach, a nie na wsiach* – argumentował **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura ZMP.

(JP)

Z samorządowcami województwa łódzkiego

W spotkaniu Zarządu z samorządowcami z województwa łódzkiego wzięło udział 22 prezydentów i burmistrzów miast członkowskich ZMP. Dyskutowano na temat skutków finansowych związanych z wprowadzeniem ulgi prorodzinnej. Szacuje się, że w kasach samorządowych zabraknie 3,4 mld zł, średnio 5 proc. budżetu w poszczególnych miejscowościach. Zebrani zaproponowali wystosowanie protestu oraz przygotowanie wniosku do TK w tej sprawie. – *Chcemy, aby wreszcie jakiś rząd zaczął traktować nas uczciwie* – mówiła **Iwona Szkopińska**, burmistrz Wieruszowa, skarbnik ZMP. Zdaniem samorządowców, sprawiedliwym rozwiązaniem, kiedy nie ma woli wprowadzenia standardów w tej dziedzinie, mogłaby być taka zmiana ustrojowa, na mocy której oświata będzie zadaniem własnym gminy, a pensje nauczycieli – zadaniem zleconym.

Wiceprezydent Łodzi, **Włodzimierz Tomaszewski** stwierdził, że obecne prawo zachęca obywateli do zostawiania śmieci w lasach. – *Na całym świecie obserwowana jest tendencja do zwiększania się ilości odpadów na jednego mieszkańca, u nas maleje...* – podkreślał wiceprezydent. – *Stworzony ustawowy system kontroli odpadów jest iluzoryczny, szczególnie w wielkim mieście. Należy wprowadzić podatek śmieciowy i zmienić zapisy dotyczące własności śmieci.*

Poruszono kwestie nieodpłatnych przejazdów przez autostradę w granicach miasta („ringi”, rola obwodnicy) i ich oświetlenia, jednego gospodarza dróg w mieście, niesprawiedliwych opłat za korzystanie z usług wodno-kanalizacyjnych w mieście i na wsi, a także prawa łowieckiego, które nie zakłada wypłat odszkodowań za straty spowodowane przez dzikie zwierzęta w granicach miasta (tylko za łosia, bo jest chroniony przez cały rok).

(JP)

POMOC SPOŁECZNA

SZKLARSKA PORĘBA Partnerstwo lokalne

Zawarcie partnerstwa „Zdolna Dolna” miało za zadanie wyrobienie wśród mieszkańców Szklarskiej Poręby Dolnej poczucia przynależności i dumy ze swej „małej ojczyzny”. Dolna Szklarska Poręba to najuboższy, najbardziej oddalony od centrum miasta region, który zamieszkuje największa liczba rodzin dysfunkcyjnych. Porozumienie partnerskie, zawarte między mieszkańcami – klientami

ośrodka pomocy a pracownikami socjalnymi i władzami miasta, służy poprawieniu komunikacji i lepszemu przepływowi informacji, podjęciu ścisłej współpracy między zainteresowanymi stronami, rozwinięciu pomocy sąsiedzkiej i samopomocy, ożywieniu ekonomicznemu oraz ogólnej poprawie warunków życia.

MOPS w Szklarskiej Porębie podjął działania dotyczące aktywizacji środowiska lokalnego. Zorganizowano cykle spotkań mieszkańców i pracowników socjalnych,

uruchomiono linię komunikacji miejskiej, przygotowano boisko oraz miejsce pod lokalne centrum inicjatyw społecznych, powołano interdyscyplinarny Zespół Interwencji Kryzysowej z Zespołem Społecznego Regagowania. Utworzone stałe kanały komunikacyjne ułatwiają przepływ informacji oraz niesienie skutecznej pomocy potrzebującym. Nakłady finansowe poniesione na działania aktywizujące i integrujące lokalną społeczność zamknęły się w kwocie ok. 1800 zł.

KLUCZE Działania samopomocowe

Już od 2002 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej (OPS) w Kluczach (gmina wiejska, 14 tys. mieszkańców, woj. małopolskie) są organizowane samopomocowe grupy, których zadaniem jest wspieranie osób w trudnej sytuacji życiowej. Obsługa i prowadzeniem grup w ramach swoich obowiązków zajmują się pracownicy OPS.

Powstały trzy grupy wsparcia: dla osób uzależnionych od alkoholu (10 uczestni-

ków), dla kobiet doznających przemocy domowej (8 uczestniczek) oraz dla długotrwale bezrobotnych (28 uczestników) skupionych w Klubie Integracji Społecznej (KIS), który obecnie skupia również osoby niepełnosprawne (10 członków). Zaproponowana metoda pracy socjalnej umożliwia czynne włączenie klienta w proces pracy nad zmianą swojej sytuacji.

W rezultacie wdrożenia tego rozwiązania trzy osoby dobrowolnie podjęły leczenie stacjonarne, cztery uczestniczki złożyły do sądu wnioski o separację i alimenty, a trzy bezro-

botne otrzymały pracę zgodnie z nabytymi umiejętnościami. Wszyscy biorący udział w kursach i szkoleniach podnieśli swoje kwalifikacje zawodowe. Funkcjonowanie grup samopomocowych na terenie gminy zwiększyło znacząco zakres usług oferowanych mieszkańcom i przyczyniło się do zmniejszenia liczby osób „tylko” korzystających pomocy finansowej ośrodka.

Koszty poniesione w związku z realizacją przedsięwzięcia to ok. 10 tys. zł (adaptacja pomieszczeń piwnic przez Ośrodek) oraz 10 tys. zł (kursy zawodowe dla uczestników KIS).

POWIAT ZŁOTORYJSKI Przyjaźni dla niepełnosprawnych

Celem rozwiązania zgłoszonego przez powiat złotoryjski było stworzenie kompleksowego systemu poprawy sytuacji życiowej osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej. Od 2003 r. wszystkie zadania związane z rehabilitacją osób niepełnosprawnych, które wcześniej były wykonywane w różnych miejscach, przeniesiono do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), dzięki czemu klienci są obsługiwani w jednym budynku. Niepełnosprawni mogą korzystać z darmowej pomocy prawnej i psychologicznej. Powstały dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakład Aktywności Zawodowej w Świerzawie – pierwszy na Dolnym Śląsku i największy w Polsce (66 stanowisk pracy), Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych w Złotorii. Utworzono 150 nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy. Placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze otrzymały 8 nowych busów oraz dwa autobusy, które umożliwiają przewóz osób niepełnosprawnych. Zwiększono dostępność do usług rehabilitacyjnych w szpitalu powiato-

wym, trwają prace nad „Centrum Rehabilitacyjno-Medycznym”.

Projekt wymagał współpracy partnerskiej z organizacjami pozarządowymi, kościołem, innymi samorządami oraz przedsiębiorcami i związkami pracodawców. Realizacja przed-

sięwzięcia przyczyniła się do przełamania w świadomości ludzkiej stereotypów na temat osób niepełnosprawnych. Dzięki niemu powstały trzy prężnie działające organizacje non-profit, które zajmują się rehabilitacją osób niepełnosprawnych.



Zakład Aktywności Zawodowej w Świerzawie przygotowuje osoby niepełnosprawne do życia w otwartym środowisku poprzez rehabilitację zawodową i społeczną.

Fot. Arch. SP w Złotorii

BIELSKO-BIAŁA Integracja społeczna

Obszary zdegradowane objęte rewitalizacją w Bielsku-Białej – Starówka oraz Centrum Miasta – w znacznym stopniu są za-



Szkolenia w Bielsko-Białej.

Fot. Arch. UM

mieszkiwane przez osoby długotrwale bezrobotne, niejednokrotnie borykające się z problemami patologii społecznej, korzystające z systemu pomocy społecznej. Żeby zintegrować te osoby ze społecznością miasta, a tym samym przeciwdziałać procesom wykluczenia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podjął się realizacji dwóch projektów społecznych: „Przeciw Bezradności” i „Aktywność popłaca – wsparcie i aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”, które stanowią integralną część projektu inwestycyjnego „Nowa Starówka – Nowe Szanse. Rewitalizacja Bielskiej Starówki”.

Inicjatorzy tych projektów utworzyli przeznaczony dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Punkt Wsparcia, zatrudniający psychologa i terapeutów, którzy badają predyspozycje zawodowe, wyznaczają ścieżki kariery zawodowej, nadzorują grupy samopomocowe, prowadzą indywidualną terapię dla bezrobotnych, warsztaty interpersonalne czy edukacyjne, kursy i szkolenia zawodowe. Beneficjenci odbywają też przygotowanie zawodowe w miejscu pracy. Przy realizacji projektów cenny okazał się udział podmiotów współpracujących i partnerów, takich jak: pracodawcy, organizacje pracodawców, organizacje pozarządowe, instytucje szkoleniowe, OHP, PUP i kościoły.

W efekcie zakończonego projektu „Przeciw Bezradności” wsparciem psychologicznym zostały objęte 252 osoby, a 63 podjęły pracę. Poniesione koszty to ok. 207 tys. zł.

OŚWIATA

BRZOSZÓW Informacja zwrotna

Projekt z Brzozowa (26 tys. mieszkańców, woj. podkarpackie) pokazuje, jak wykorzystanie konstruktywnej informacji zwrotnej w procesie edukacyjnym pomaga w czasie planowania działań, wymiany doświadczeń i podejmowania decyzji. W jednej ze szkół w Brzozowie zastosowano szeroki wachlarz technik otrzymywania informacji zwrotnej z użyciem kamer, dyktafonów, za pośrednictwem ankiet, rozmów, wywiadów czy nagrywanych lekcji. Przedsięwzięcie realizowane w latach 2004–2007 umożliwiło pozyskanie anonimowo uwag i pomysłów od klientów szkoły: uczniów, rodziców, pracowników nadzoru oraz pracowników oświatowej administracji samorządowej. Analiza uzyskanych informacji pozwoliła na skorygowanie zachowań uczestników procesu komunikacji oraz dokonanie

zmian w bieżącej działalności szkoły, wypracowanie indywidualnych programów poprawy procesu kształcenia i wychowywania.

Zgodnie z oczekiwaniami społeczności szkolnej i władz samorządowych, zainicjowano współpracę międzynarodową, która stała się platformą wymiany doświadczeń oraz poszukiwań nowych rozwiązań w edukacji. Powstała płaszczyzna nieskrępowanego wypowiedziania się we wszystkich sprawach dotyczących szkoły, wzrosło zadowolenie i motywacja uczniów do nauki, znacznie poprawiły się wyniki nauczania. Szkoła zaczęła być postrzegana w środowisku lokalnym jako lider rozwiązań nowatorskich. Wymierny efekt na lata związany z wdrożeniem tego projektu kosztował tylko 1000 zł – taki wydatek poniesiono, organizując dwa szkolenia, które zapoczątkowały gruntowne zmiany w mentalności i w postawach dyrekcji, nauczycieli, pracowników administracji i obsługi.



Uczniowie z Zespołu Szkół w Nydku w Czechach razem z uczniami z Przysietnicy na zimowisku (2006 r.).

Fot. Arch. Szkoły Podstawowej w Brzozowie

ELBLĄG Powszechna oferta

Projekt „Elbląski Program Edukacyjny – Uczyc się aby być” to atrakcyjna i powszechna oferta kształcenia adresowana do dzieci i młodzieży w różnym wieku, od przedszkola do szkoły ponadgimnazjalnej. Program jest realizowany przez miasto od kwietnia 2001 r. i wynika z przyjętej strategii rozwoju miasta. Jest adresowany do młodych mieszkańców niezależnie od ich sytuacji materialnej czy życiowej i polega na wprowadzeniu systemu dodatkowych zajęć pozaszkolnych: językowych, przedmiotowych, artystycznych, sportowych, obywatelskich czy ekologicznych. Dzieci w wieku 3–6 lat uczestniczą w bezpłatnych 5-godzinnych zajęciach wychowania przedszkolnego w ciągu tygodnia. Uczniowie uczą się języka angielskiego, pływają, jeździć na łyżwach, żeglować, tańczyć, a także biorą udział

w oryginalnym programie edukacji regionalnej i badaniach archeologicznych.

Rocznie z programu korzysta od 23 do 27 tys. dzieci i młodzieży. Około 800 dzieci bierze udział w zajęciach przedszkolnych – wskaźnik upowszechnienia tej formy edukacji wzrósł z 61 do 80 proc. Młodzi elbląkanie osiągają sukcesy ogólnopolskie i światowe w wielu dziedzinach objętych programem. Powszechny udział w zajęciach nie tylko zwiększa bezpieczeństwo (od 10 lat nie utonęło żadne dziecko) i zapewnia wszechstronny, harmonijny rozwój, ale również przygotowuje do dalszej edukacji i zdobycia zawodu czy pracy.

Średni roczny koszt programu w latach 2002–2006 wyniósł niecały milion złotych (budżet miasta w 2006 r. – ok. 370 mln zł). Wiele zadań EPE samorząd realizuje nieodpłatnie wspólnie z instytucjami kultury, uczelniami wyższymi, Parkiem Krajobrazowym Wysoczyzny Elbląskiej, PTTK i organizacjami pozarządowymi.

KULTURA

BARLINEK Turystyka z kulturą

Projekt z Barlinka (20 tys. mieszkańców, woj. zachodniopomorskie) polega na zespoleniu informacji, promocji, organizacji turystyki z działalnością kulturalną. Barlinecki Ośrodek Kultury (BOK), który powstał po zlikwidowaniu Barlineckiego Ośrodka Sportu, Turystyki i Rekreacji, realizuje w sposób scentralizowany i szczegółowo zaplanowany wiele

zadań własnych gminy z dziedziny kultury, turystyki, rekreacji i sportu z zaangażowaniem mniejszej ilości środków finansowych i liczby osób. W skład BOK wchodzi Dom Kultury z salą widowiskową, biblioteka, Centrum Informacji Turystycznej oraz Muzeum Regionalne. Włączenie Centrum w strukturę BOK sprawiło, że lokalna oferta kulturalna jest dodatkowym walorem turystycznym gminy. Wpływa to korzystnie na rozwój lokalnego biznesu. Centrum usprawnia obsługę ruchu turystycz-

nego i organizuje atrakcyjne wydarzenia, takie jak: Wybory i Koronacja Królowej Puszczy Barlineckiej, plenerowe widowisko sobótkowe podczas Barlineckich Świętojanek, Barlineckie Lato Teatralne, Międzynarodowy Festiwal Szachowy pamięci Emanuela Laskera.

Na wprowadzeniu tego rozwiązania gmina zyskuje ok. 134 tys. zł rocznie. Zwiększyła się też efektywność jednostki w pozyskiwaniu środków zewnętrznych (ok. 100 tys. zł rocznie ze środków UE).

HALINÓW Teatr na wsi

Teatr im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Michałowie działa pod opieką Domu Kultury w Okuniewie (gmina Halinów, 12 tys. mieszkańców, woj. mazowieckie) od 1 czerwca 2006 r. i organizuje cykliczne prezentacje spektakli z udziałem aktorów scen polskich od Krakowa po Szczecin. Powstał w podupadającym Klubie Rolnika, który został zaadaptowany na teatr przy pomocy pracowników Domu Kultury i mieszkańców wsi. Oprócz kabaretów czy komedii prezentowane są tutaj sztuki dramatyczne, monodramy, koncerty muzyki poważnej i rockowej. Obok spektakli impresaryjnych w wykonaniu profesjonalnych lub amatorskich zespołów teatr wystawia swoje autorskie przedstawienia. Pierwsze se-



*Przedstawienie „No i jak tu nie jechać” w Teatrze im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Michałowie.
Fot. Arch. DK w Okuniewie*

zony wyteżonej pracy całego zespołu przyniosły widoczne efekty – społeczność lokalna zaczęła coraz tłumniej odwiedzać swoją scenę. Teatr pełni funkcje promocyjne, edukacyjne i inspiracyjne. Jest miejscem integracji nie tyl-

ko społeczności miejscowej, ale również całego powiatu.

Koszty poniesione w związku z dostosowaniem budynku wyniosły ok. 85 tys. zł. Wszelkie wydarzenia na deskach teatru są darmowe.

LIMANOWA Wsparcie dla kultury ludowej

Projekt z Limanowej (gmina wiejska, 23 tys. mieszkańców, woj. małopolskie) to forma wspierania działalności kulturalnej osób prywatnych i zespołów folklorystycznych przez władze gminy. Na terenie gminy funkcjonują 4 zespoły tańca regionalnego, 5 amatorskich zespołów, 2 chóry szkolne. Przy domach kultury i bibliotekach działają m.in. grupy kołędnicze, taneczne, teatralne,

zespoły muzyczne, koła rzeźbiarskie, koła hafciarskie oraz zespoły młodzieżowe, łącznie około 500 artystów. Gmina koordynuje, promuje imprezy (ok. 60 rocznie, w tym 10 dużych), organizuje szkolenia i zapewnia dofinansowanie działalności, również z funduszy zewnętrznych, poprzez powołany w 1995 r. Gminny Zakład Użyteczności Publicznej. GZUP pomaga zespołom tanecznym i Kołom Gospodyń Wiejskich (KGW), prowadzi 8 domów kultury, 8 bibliotek, Ośrodek Wypoczynkowy „Pod Ostrą” w Starej Wsi oraz informa-

cję turystyczną. Nadzoruje w imieniu gminy udzielanie dotacji, wsparcie dla klubów sportowych, odpowiada za promocję gminy i współpracuje z mediami. Instytucja jest efektywna pod względem finansowym i prowadzona przez profesjonalny personel. Każdego roku środki wydawane na KGW rosną (obecnie jest to 100 tys. zł rocznie), przy czym zakres działalności zwiększa się. Jednak jedynie 50 proc. tych kosztów finansowana jest z budżetu gminy, pozostała część pochodzi z dotacji zewnętrznych.

TARNOBRZEG Nowoczesna biblioteka

Realizacja projektu „Zwiększenie wykorzystania potencjału informacyjnego biblioteki” miała na celu usprawnienie działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej poprzez kompleksowe wprowadzanie procesów automatyzacji w jej głównej siedzibie i w 7 filiach. Dzięki wykorzystaniu systemów informacyjnych i nowych technologii, utworzeniu elektronicznych katalogów i sieci, użytkownicy mają szeroki

dostęp do informacji i wiedzy. Na stronie internetowej MBP jest udostępniony centralny katalog on-line oraz katalogi poszczególnych agend i filii. Systematycznie jest wprowadzana pełna elektroniczna obsługa użytkowników, tj. zapis użytkowników, wydanie identyfikatorów, naliczanie kar, druk upomnień oraz sporządzanie statystyki wypożyczeń. We wszystkich placówkach zostały utworzone centra informacji elektronicznej. Każda z filii ma minimum dwa stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, przeznaczone dla użytkowników.

Koszt projektu to ok. 91 tys. zł. Podejmowane działania pozwalają w dłuższej perspektywie ograniczać koszty funkcjonowania sieci bibliotek miejskich i podnoszą atrakcyjność placówki, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.

Pełne opisy praktyk laureatów i finalistów znajdują się w bazie dobrych praktyk na stronach www.zmp.poznan.pl i www.jst.org.pl.

**Materiał przygotowała
JOANNA PRONIEWICZ**

Bramy Kraju

Miasto dobrze umeblowane

Trzecia już edycja programu „Bramy Kraju” mającego na celu upowszechnienie idei marketingu miejskiego rozpoczęła się konferencją za tytułowaną „Miasto dobrze umeblowane – od disingu do promocji”.

Konferencja odbyła się w dniach 22-23 listopada 2007 r. w Pałacu Prymasowskim w Warszawie, a wzięło w niej udział ponad 200 osób, z których większość stanowili przedstawiciele polskich samorządów. Związek Miast Polskich objął honorowy patronat nad imprezą.

– Naszą ambicją jako organizatora jest doprowadzenie do bardzo konkretnych, wymiernych zmian w przestrzeni miast. Na wizerunek miasta składa się wiele czynników, w tym to, jak kształtujemy przestrzeń publiczną. Ta edycja Bramy Kraju jest zamknięciem dyskusji nad trzema pierwszymi krokami w świadomym i profesjonalnym kształtowaniu przestrzeni: pierwszym krokiem były witacze, drugim – systemowa informacja miejska, trzeci to meble miejskie – powiedział **Marek Kuzaka**, sekretarz Rady Programowej Bramy Kraju i zarazem wiceprezes agencji AMS, organizatora konferencji.

Zobaczyć i wypróbować

Goście konferencji mogli w kuluarach obejrzeć wystawę „Disign w przestrzeni miejskiej”, zorganizowaną z inicjatywy Śląskiego Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie. Na wystawie zaprezentowano nietypowe rozwiązania projektowe z Polski, Czech i Niemiec, a także wizualizacje przestrzeni miejskich. Największe zainteresowanie budziły jednak miejskie ławki, zaprojektowane przez młodych artystów, które przyciągały nie tylko oryginalnymi kształtami i ciekawą formą, ale też nietypowymi materiałami, z których zostały wykonane. Można było sprawdzić np., czy wygodnie siedzi się na ławce wykonanej z równo przyciętych wiklinowych witek, czy też jest to mebel przeznaczony tylko dla fakirów.

Połączenie teorii z praktyką

Po raz pierwszy konferencja trwała dwa dni i została podzielona na dwie części: wykładową i warsztatową. Pierwszy dzień, tak jak w poprzednich latach, składał się z serii referatów dotyczących tworzenia strategii promocyjnych miast i województw, organiza-

cji i modernizacji przestrzeni publicznej, wreszcie miejskiego designu. Natomiast drugiego dnia – dla zainteresowanych odbywały się warsztaty podzielone na dwa bloki tematyczne: „Urbanistyka i design a przestrzeń publiczna” oraz „Wykorzystanie reklamy w promocji miast”, w czasie których można było zadawać konkretne pytania i wyjaśniać wątpliwości.

Nie miasto od nowa, lecz miasta odnowa

Taki był wniosek z wykładu prof. **Jerzego Porębskiego**, który mówił o wizji i odnawianiu wizerunków miast. Mówił, że nie należy dążyć do tworzenia miast idealnych, tak jak były one projektowane np. w epoce renesansu, czy, żeby podać współczesny przykład – w socrealizmie Nowa Huta, która miała być idealnym miastem socjalistycznym. Okazuje się, że w takich miastach przestrzeń publiczna jest przewidywalna i wieje nudą. Dopiero, gdy w tę przestrzeń wkrada się „zaburzenie”, wtedy zaczyna się robić ciekawiej. Dlatego, zdaniem prof. Porębskiego, nie można powielać gotowych kalek, wykorzystywać wzorców innych miast – co jest dzisiaj dość powszechną praktyką – w tworzeniu wizerunku własnego miasta, na każde trzeba patrzeć indywidualnie. – *Przestrzeń publiczna jest nam dana jako przestrzeń wspólna. Organizacja tej przestrzeni zwana małą architekturą daje poczucie zadowolenia, oswojenia miejsc. Dlatego należy myśleć o niej w sposób kompletny, skorelować ze sobą wszystkie, które tylko można, działania w przestrzeni miejskiej* – mówił prof. Porębski. Jako przykład podał tworzenie kompleksowego programu działań dla Bielska-Białej. Zadanie takie może dotyczyć również tylko pewnej części miasta – o czym opowiadał dr **Krzysztof Domaradzki** z Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej – na przykładzie rewitalizacji stołecznego Krakowskiego Przedmieścia.

Indywidualizm w cenie

Także prof. **Michał Stefanowski**, prezes Stowarzyszenia Projektantów Form Przemys-

łowych, w przeglądzie designu miejskiego ze świata odradzał miastom kopiowanie gotowych wzorów i wybór z zestawu katalogowych propozycji. Meble indywidualnie dobrane i zaprojektowane tworzą klimat i wizerunek miasta, jak np. słynne wejścia do paryskiego metra czy londyńskie czerwone budki telefoniczne. „Meble” miejskie, takie jak: ławki, latarnie, kosze na śmieci, kioski, stojaki na rowery, wiaty przystankowe czy słupy ogłoszeniowe powinny wpisywać się w klimat miasta, być elementem charakterystycznym i artystycznym zarazem.

O historii i roli mebli miejskich mówiła dziennikarka **Anna Cymer**. Najpierw pełniły one rolę reprezentacyjną. Były to przede wszystkim monumentalne pomniki, fontanny czy schody. Wynalazkiem francuskiego baroku stały się publiczne parki, gdzie meble pełniły ważną funkcję. Z epoką rewolucji przemysłowej na ulicach pojawiły się pojazdy, latarnie gazowe, a w miastach dworce kolejowe i hale targowe. Dziś do miast weszła komercja, o wyborze mebli miejskich często decyduje nie wygoda czy użyteczność, ale skuteczny przekaz, w domyśle: zarobek. Często też jednak miejsce funkcjonalnych miejskich mebli zastępuje sztuka – bo ona bezinteresowna, ma poprawić jakość przestrzeni.

Konkurs

Finałem pierwszego dnia było ogłoszenie konkursu w ramach trzeciej edycji programu Bramy Kraju. Konkurs zostanie zorganizowany w dwóch kategoriach: na najlepszą zrealizowaną inwestycję związaną z wyposażeniem w meble miejskie całości lub części miasta oraz na najlepszą koncepcję zagospodarowania wybranych obszarów przestrzeni publicznej z wyposażaniem jej w meble miejskie. W pierwszej kategorii organizatorzy zachęcają samorządy do dzielenia się swoimi doświadczeniami z innymi i walki o nagrodę – kampanię reklamową na nośnikach reklamy zewnętrznej o wartości 150 tys. złotych, zaś w drugiej – nagrodzone zostaną najlepsze pomysły na „umeblowanie” przestrzeni miejskiej.

HANNA HENDRYSIAK

Nowe miasta w ZMP

Bierutów



Bierutów to spokojne miasteczko leżące w powiecie oleśnickim w województwie dolnośląskim. Otaczają je dziewicze tereny lasów i łąk oraz tereny zalewowe przecinającej gminę rzeki Widawy.

Dzięki temu, że nie istnieje tu przemysł ani nie prowadzi się działalności wpływających negatywnie na środowisko naturalne, miasto ma niepisany status oazy ciszy i spokoju. W związku z tym inwestorzy chętnie lokują swe środki w inwestycje budownictwa jednorodzinnego oraz usługi rekreacyjne.

Trudne początki

Miasto rozwinęło się z istniejącej zapewne od I połowy XIII w. osady leżącej na ważnej trasie handlowej Wrocław – Kraków. Najstarsza wzmianka źródłowa dotycząca Bierutowa pochodzi



Panorama Bierutowa.

Fot. Archiwum UM

z 1214 r. i wymienia osadę targową z kościołem. Lokacji na prawie frankońskim dokonał w 1266 r. książę Henryk III wrocławski.

Najbardziej tragiczny w dziejach miasta był wiek XV. Bierutów dotykały kolejno: choroby zakaźne (umiera kilkadziesiąt procent mieszkańców), następnie najazd husytów (1430) plądrujących miasto. W kilka lat później nadchodzi klęska nieurodzaju i głodu. Miasto popada w niemal całkowitą ruinę, a 13 lutego 1473 r. wybucha ogromny pożar, w którym płonie około 110 budynków i ginie wielu mieszkańców.

Czas inwestycji

W XVIII w. obszar miejski wypełniała już nowa zabudowa, zwarta jedynie przy Rynku i paru ulicach oraz wykraczająca nieznacznie na przedmieścia. Na Przedmieściu Brzeskim nad Widawą skupiały się młyny, na Namysłowskim, w sąsiedztwie zamku leżały folwarki książęcy i miejski, a także browar, gorzelnia, słodownia, piekarnia, łaźnia i rozległy ogród zamkowy. Na zachodzie – na Przedmieściu Wrocławskim – dominował kościół św. Trójcy i szpital. W 1785 r.

miasto liczyło 201 domów, z których 40 było murowanych, natomiast pozostałe miały przeważnie konstrukcję szkieletową (mur pruski).

Pierwsza połowa XX w. charakteryzowała się licznymi inwestycjami infrastrukturalnymi. W 1928 r. zbudowano wieżę ciśnienia, natomiast w 1931 r. stację uzdatniania wody i oczyszczalnię ścieków. Wszystkie obiekty, z wyjątkiem oczyszczalni ścieków, funkcjonują po dziś dzień – o dzieśiątki lat dłużej niż to przewidywali ich projektanci i budowniczowie. W 1935 r. większość ulic miasta została pokryta charakterystyczną kostką brukową, która nigdzie poza Bierutowem nie występuje.

Ambitne plany

W listopadzie ubiegłego roku Rada Miejska przyjęła wieloletni plan inwestycyjny na lata 2007–2014, który nakreśla kierunki rozwoju Bierutowa. W ubiegłych latach zapoczątkowano projekt zwodociągowania wsi leżących

wokół miasta. W grudniu oddano do użytku nowo wybudowaną część gimnazjum.

Plany na nadchodzące lata zakładają m.in. pierwszy etap budowy i podłączenia sieci gazociągowej w Bierutowie, a następnie w całej gminie. Podjęto również uchwały o sprzedaży ok. 80 ha ziemi z przeznaczeniem na działki budowlane. Obecnie trwa proces zmierzający do sprzedaży 27 działek o średniej pow. 90 a oraz 4 działek pod działalność komercyjną.

Niepowtarzalna atmosfera

Mieszkańcy Bierutowa kochają kulturę, kultywują lokalne tradycje, folklor, a przede wszystkim historyczną spuściznę. Zespół pieśni i tańca „Bierutowianie” co roku zajmuje czołowe miejsca na przeglądach oraz koncertach w kraju i zagranicą. W styczniu w mieście miała miejsce uroczysta inauguracja powstania Uniwersytetu III Wieku działającego przy MGOK. Od

bywają się tu liczne imprezy kulturalne, jak np. dwudniowy „Jarmark Bierutowski”, „Zaduszki Dżemowe”, „Biała Niedziela”, a także wiele kameralnych spotkań, koncertów oraz imprez sportowych. Biorą w nich udział wykonawcy i autorzy ogólnopolskiego formatu, tworząc niepowtarzalną atmosferę tego miasteczka.



Nowe miasta w ZMP

Drezdenko



Drezdenko to niewielkie, lecz urocze miasteczko w północno-zachodniej Polsce, na pograniczu Pojezierza Wielkopolskiego i Pomorskiego. Otoczone lasami, wśród jezior, położone jest nad Notecią, 40 km na wschód od Gorzowa Wielkopolskiego.

Miasto usytuowane jest przy linii kolejowej łączącej Krzyż z Kostrzynem n/Odrą, co umożliwia bezpośrednie połączenie z Berlinem. Bliskość węzła kolejowego w Krzyżu daje możliwość uzyskania połączeń nieomal ze wszystkimi miejscowościami w kraju.

Przez teren gminy przechodzą dwie drogi wojewódzkie, a rzeka Noteć łączy Drezdenko poprzez kanał Bydgoski z Wisłą oraz poprzez Wartę z Odrą.

Malownicza kraina

Duże wartości przyrodnicze i krajobrazowe miasta i gminy Drezdenko wynikają głównie z położenia na pograniczu dwóch wielkich, odmiennych pod wieloma względami krain: Wielkopolski i Pomorza. Lasy zajmują 75 proc. całego terenu gminy, a na całym obszarze rozciągają się łąki i pola, na których Noteć tworzy swoje zakola. Są tu też liczne czyste jeziora. Malownicze tereny gminy, obfitość grzybów i owoców lasu oraz bogaty świat zwierząt (jelenie, dziki, zające, sarny,

piżmaki) ściągają do Drezdenka turystów i wczasowiczów.

Gród na szlaku

W początkach istnienia państwowości polskiej Drezdenko odgrywało znacznie ważniejszą rolę niż obecnie. Gród ten zbudowany został na wyspie, a jego mieszkańcy mieli za zadanie kontrolować ruch na jednym z najważniejszych w Polsce szlaków komunikacyjnych prowadzącym z Poznania do Szczecina.

Nie wiadomo dokładnie, kiedy powstało Drezdenko. Chociaż niektórzy historycy sugerują jego istnienie przed XI wiekiem, pierwsze o nim wzmianki, mówiące o roku 1092, znaleźć można w „Kronice” Jana Długosza. Jednak najważniejsze dokumenty potwierdzające istnienie tego grodu sięgają nie dalej jak do 1233 r. Wiemy natomiast, że po okresie walk polsko-niemieckich, w 1296 r., Drezdenko zostało przyłączone do Brandenburgii. Ten związek trwał prawie sto lat. Najważniejszym wydarzeniem z tego okresu było nadanie Drezdenku w 1317 r. praw miejskich.

Kiedy w 1455 r. miasto zostało sprzedane elektorowi brandenburskiemu Fryderykowi II, nastąpiło kilka wieków panowania niemieckiego i rozwoju miasta. W 1600 r. otwarto warzelnię soli, bito grosze drezdeneckie na potrzeby handlu z Polską.

Lata zniszczeń i plag

Niestety, w 1622 r. miasto nawiedził pożar, który zniszczył prawie wszystkie zabudowania. Dzieła zniszczenia dopełnił najazd Szwedów w 1637 r. Nękali oni mieszkańców Drezdenka przez 10 lat. Później nastały lata względnego spokoju.

W 1758 r. przybyli do Drezdenka Rosjanie i stacjonowali tutaj przez 4 lata – jeszcze długo potem Drezdenko było miastem garnizony. Oprócz tego znaczne spustoszenia spowodowało też 7 epidemii, które wybuchły na tych terenach w latach 1758-1866. W 1763 r. założono nowe miasto – usytuowane między starym miastem a twierdzą.

Szybki rozwój

Wiek XIX przyniósł bardzo szybki rozwój miasta. W latach 1812-1819 powołano „Gwardię obywatelską” strzegącą porządku publicznego. Wybudowano nowy budynek szkolny, przeniesiono siedzibę władz miasta do nowego ratusza, oddano do użytku szpital i więzienie, uruchomiono rzeźnię

miejską, ukończono budowę gmachu sądu oraz zbudowano wiele nowych dróg, m.in. drogę Drezdenko-Międzychód.

Uruchomiono fabrykę ceramiki, dwa tartaki i fabrykę zapalek. W 1901 r. oddano do użytku pocztę oraz gazownię.

Od 1907 r. w Drezdenku funkcjonowała sieć wodno-kanalizacyjna. Rok później otworzono dom starców i ochronkę dla dzieci. Od 1933 r. Drezdenko miało już własną stację kolejową.

II wojna światowa była przełomem dla miasta. W 1945 r.

Drezdenko znalazło się w granicach Polski. W tym też roku otwarto Liceum im. Stefana Żeromskiego oraz kino. W 1958 r. rozpoczął działalność Miejski Dom Kultury, a w 1967 r. przyłączono do miasta Nowe Drezdenko.

Przemysł i rzemiosło

Dziś w Drezdenku rozwijają się przemysł drzewny, spożywczy, metalowy i papierniczy. Lasy stanowią bardzo ważną bazę surowcową dla przemysłu przeróbki drewna. Do największych zakładów przemysłowych należą: KAPPA Drezdenko Sp. z o.o. – jedna z największych firm europejskich działających w produkcji, rozwoju i sprzedaży tektury, VICTAULIC POLSKA Sp. z o.o. – producent odlewów z żeliwa sferoidalnego oraz Holding – Zremb Gorzów S.A. Oddział Meprozet w Drezdenku – producent konstrukcji stalowych.

Na terenie miasta i gminy jest zarejestrowanych ponad 1680 podmiotów gospodarczych.

Materiały z nowych miast, na podstawie stron internetowych oraz innych źródeł, przygotowała EWA PARCHIMOWICZ



Rynek i neogotycki ratusz w Drezdenku.
Fot. Archiwum UM

O kobietach w życiu społecznym

Spojrzenie z dwóch perspektyw

Konieczność poszukiwania równowagi i dwustronnego spojrzenia na życie lokalnych społeczności – okiem kobiet i mężczyzn to główna konkluzja konferencji „Kobiety w społecznościach lokalnych”, która 14 grudnia 2007 r. odbyła się w Nysie, na której gośćmi i prelegentów byli przedstawiciele obu płci.

Rok 2007 był w Unii Europejskiej rokiem równych szans dla wszystkich – na rzecz sprawiedliwego społeczeństwa (*All different – all equal*). Celem działań podejmowanych w tamtym okresie było przeciwdziałanie dyskryminacji w miejscu pracy i różnych sytuacjach dnia codziennego, z racji pochodzenia rasowego lub etnicznego, wyznania, niepełnosprawności, płci itp. Wdzięcznemu, ale trudnemu tematowi równości kobiet i mężczyzn w społecznościach lo-

kalnych, poświęcona była konferencja zorganizowana przez Związek Miast Polskich oraz burmistrz Nysy, **Jolantę Barską**. Jak zauważyło wielu prelegentów i gości tego spotkania, w dobie wyścigu za pieniędzmi unijnymi, samorządom brakuje czasu na zajmowanie się wartościami, a to one stanowią o równości między kobietami i mężczyznami. Społeczności lokalne są tworzone głównie przez kobiety, i jak powiedział wojewoda opolski, **Ryszard Wilczyński**, o jakości życia w regionie świadczy to, czy i jak mogą one łączyć rolę matki

z życiem zawodowym. Przedstawiciel rządu RP apelował do pracodawców o tworzenie przychylnych warunków dla matek – kobiet pracujących, aby nie wykluczać lub nie ograniczać ich na rynku pracy, zwłaszcza po urlopie macierzyńskim. O duchowym wymiarze równości kobiet i mężczyzn mówił m. in. **ksiądz biskup Jan Wątroba**. Kościół katolicki jest wielkim promotorem godności i równości kobiet w społeczeństwie. Kobieta jako wzór, inspiracja, na-

sce na ponad 2,5 tysiąca gmin jest zaledwie 200 kobiet piastujących funkcje *wójtów, burmistrzów czy prezydentek* (w urzędach marszałkowskich i wojewódzkich jest ich jeszcze mniej). Jest to zatem dosyć mała liczba, ale jak pokazują dane, rośnie ona systematycznie z kolejnymi wyborami. Jak powiedziała pani burmistrz, nie chodzi o walkę kobiet z mężczyznami, nie chodzi o parytety czy miejsca na listach wyborczych, lecz o aktywność kobiet w życiu lokalnym. W tym celu Forum promuje lokalne środowiska kobiece i przełamuje stereotypy związane z rolą kobiety.

Spojrzenie na aktualną sytuację kobiet w społecznościach lokalnych z europejskiej i polskiej perspektywy rozpoczęło wystąpienie **ks. prof. Stanisława Rabieja** z Uniwersytetu Opolskiego na temat ewolucji roli kobiety w kulturze europejskiej. Możliwość spojrzenia na sytuację kobiet na przestrzeni wieków stanowiło dobrą podstawę do dalszej dyskusji. Pozwoliło uświadomić sobie, jak różna była pozycja społeczna kobiet na przestrzeni dziejów i jak wiele w tej kwestii się zmieniło.

Karta równości

Aktualną sytuację kobiet w społecznościach lokalnych z perspektywy europejskiej omówiła **Sandra Cецiarini** z Rady Gmin i Regionów Europy (CEMR). CEMR to organizacja zrzeszająca krajowe związki władz lokalnych i regionalnych w Europie (należy do niej również ZMP), od wielu już lat zajmująca się tematyką równych szans kobiet i mężczyzn. Obok specjalnej istniejącej Komisji Kobiet Pochodzących z Wyboru, realizowała – przy pomocy Komisji Europejskiej – wieloletni projekt *Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym*. W efekcie spotkań przedstawicielek samorządów z Europy oraz pracy ekspertów do spraw życia publicznego powstała *Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym*. Sandra Cецiarini mówiła w Nysie o kulisach opracowania tego dokumentu oraz jego idei i treści. Karta ta traktuje o równości kobiet i mężczyzn w różnych dziedzinach życia codziennego, ma charakter deklaracyjny, jej przyjęcie jest dobrowolne. Dotychczas została przyjęta przez 532 samorządy w Europie, jednak jak dotąd żaden polski. Co nie znaczy, że polskie gminy nie są aktywne i nie nie robią w tym zakresie. Jeśli radni Nysy wy-



W Nysie o roli kobiet w życiu społecznym rozmawiały i kobiety, i mężczyźni.

Fot. A. Stachowiak

kalnych, poświęcona była konferencja zorganizowana przez Związek Miast Polskich oraz burmistrz Nysy, **Jolantę Barską**. Jak zauważyło wielu prelegentów i gości tego spotkania, w dobie wyścigu za pieniędzmi unijnymi, samorządom brakuje czasu na zajmowanie się wartościami, a to one stanowią o równości między kobietami i mężczyznami. Społeczności lokalne są tworzone głównie przez kobiety, i jak powiedział wojewoda opolski, **Ryszard Wilczyński**, o jakości życia w regionie świadczy to, czy i jak mogą one łączyć rolę matki

z życiem zawodowym. Przedstawiciel rządu RP apelował do pracodawców o tworzenie przychylnych warunków dla matek – kobiet pracujących, aby nie wykluczać lub nie ograniczać ich na rynku pracy, zwłaszcza po urlopie macierzyńskim. O duchowym wymiarze równości kobiet i mężczyzn mówił m. in. **ksiądz biskup Jan Wątroba**. Kościół katolicki jest wielkim promotorem godności i równości kobiet w społeczeństwie. Kobieta jako wzór, inspiracja, na-

Z dala od samorządów

Jolanta Piotrowska, burmistrz Giżycka i przewodnicząca istniejącego od 2005 r. Forum Kobiet Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów przy Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej, zastanawiała się, jak zachęcić kobiety do większej aktywności w samorządach. W Pol-

rażą zgodę, Karta zostanie przyjęta przez pierwsze polskie miasto.

Dyrektor(ki) i burmistrz(ynie)

Zofia Łapniewska ze Stowarzyszenia Współpracy Kobiet (NEWW Polska) z Gdańska zaprezentowała uczestnikom nyskiej konferencji spot telewizyjny promujący Rok Równych Szans w Polsce. Wskazała także dokumenty dotyczące polityki równości w prawie europejskim. Jak podkreśliła na wstępie swojej prezentacji, jej głos na tej konferencji był głosem feministek. W swoim wystąpieniu lekko humorystycznie zasygnalizowała problem z upowszechnianiem w Polsce żeńskich form określających nazwy wysokich stanowisk np. dyrektor(ka), burmistrz(yni). W Europie używanie obu form jest już dość powszechne i uważnie przestrzegane.

Nie chcą do polityki

Bardzo ciekawym głosem w dyskusji była prezentacja **Joanny Szczepańskiej** z CBOS

pokazująca społeczne role kobiet w Polsce na podstawie badań CBOS. Przeprowadzone w kilku latach analizy pokazały m.in. systematyczny wzrost odsetka osób, których zdaniem, więcej kobiet powinno zajmować kierownicze stanowiska w różnych obszarach (rząd, partie polityczne, administracja państwowa, przedsiębiorstwa przemysłowe, sądownictwo). Wobec takich oczekiwań społecznych ciekawa jest odpowiedź na pytanie, jak wygląda aktywność kobiet np. w obszarze polityki. Okazuje się, że niższe zainteresowanie kobiet polityką przekłada się na niższe uczestnictwo w życiu politycznym. Kobiety znacząco rzadziej niż mężczyźni deklarują, że brały udział w wyborach prezydenckich, parlamentarnych czy samorządowych – powiedziała Joanna Szczepańska. W badaniach CBOS pytano również o pozycję zawodową kobiet i mężczyzn. Na przestrzeni lat (1995–1998–2006) wzrosła liczba osób, które uważają, że kobiety wykonujące ten sam zawód i wykształcone tak samo jak mężczyźna

zarabiają mniej i mają mniejsze szanse na awans zawodowy. Prowadzący badania przyrzekli się również sytuacji w gospodarstwach domowych. Okazuje się, że dane statystyczne wykazują znacznie większe obciążenie kobiet obowiązkami domowymi.

Trudne wybory

Badania Pentor, na których oparł się w swoim wystąpieniu **Wojciech Koziński**, dziennikarz tygodnika „Wprost”, były punktem wyjścia do jego refleksji – z punktu widzenia mężczyzny i publicysty – nad sytuacją kobiet w społecznościach lokalnych. W ciągu ostatnich trzech lat 1,5 miliona Polek (dane Pentor) zrezygnowało z życia zawodowego na rzecz prowadzenia domu i wychowania dzieci. Kobiętom trudniej jest osiągnąć sukces zawodowy, brakuje im czasu na ułożenie sobie życia rodzinnego, stąd nowe zjawisko społeczne, jakim są „single”.

Prokobiece inicjatywy

Ostatni blok wystąpień podczas konferencji stanowiło kilka przykładów działań (z Nysy i regionu) podejmowanych na rzecz kobiet. **Teresa Ekiert** z Powiatowego Urzędu Pracy w Nysie przedstawiła wyniki działań PUP na rzecz aktywizacji zawodowej kobiet. O pomocy w wychowaniu dzieci, funkcjonowaniu rodzin zastępczych na terenie powiatu nyskiego mówiła **Beata Kędzierska** z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. **Irena Halota**, przewodnicząca Zarządu Województwa Ligi Kobiet Polskich w Opolu prezentowała niektóre działania podejmowane przez organizację. Przykład działań lokalnych organizacji kobiecych pokazała Jolanta Piotrowska, burmistrz Giżycka reprezentująca Giżyckie Forum Kobiet. Organizowane od kilku lat imprezy o przekornej nazwie „Eurosabat” są doskonałym przykładem łączenia dyskusji na tematy istotne dla kobiet w lokalnych społecznościach z dobrą zabawą, która może stanowić magnes dla mediów i przyczyniać się do promocji „kobiecej” tematyki.

W dyskusji o równości między kobietami i mężczyznami chodzi o równe spojrzenie z dwóch perspektyw – żeńskiej i męskiej, aby w pełni wykorzystać możliwości i nie ograniczać żadnej ze stron. To główne przesłanie nyskiej konferencji. Zadaniem tego spotkania, jak powiedział na zakończenie **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura Związku Miast Polskich, było wywołanie tematu. Kolejne przewidziane spotkania mają być przeglądem dobrych praktyk i działań, które już zostały podjęte i są zrealizowane przez polskie samorządy.

HANNA LEKI

ALICJA STACHOWIAK

Równouprawnienie w UE

Dyrektywy Unii Europejskiej w sprawie równouprawnienia kobiet i mężczyzn nie mają charakteru wiążącego, czyli nie są dokumentami, które państwa członkowskie zmuszone są do włączania w niezmienną formę do swoich systemów prawnych. Są natomiast „drogowskazami” w kształtowaniu krajowych polityk w tym obszarze.

1. Dyrektywa nr 2004/113/WE z 13 grudnia 2004 r. wprowadzająca w życie zasadę **równego traktowania kobiet i mężczyzn w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług**.
2. Dyrektywa nr 2000/78/WE z 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe **równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy**.
3. Dyrektywa nr 97/80/WE z 15 grudnia 1997 r. dotycząca **ciężaru dowodu w sprawach dyskryminacji ze względu na płeć**.
4. Dyrektywa 96/34/WE z 3 czerwca 1996 r. w sprawie umowy ramowej dotyczącej **urlopu rodzicielskiego**.
5. Dyrektywa nr 92/85/EWG z 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu **poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic w połoгу i karmiących piersią**.
6. Dyrektywa nr 86/613/EWG z 11 grudnia 1986 r. w sprawie stosowania zasady **równego traktowania kobiet i mężczyzn pracujących na własny rachunek**, w tym w rolnictwie oraz w sprawie ochrony kobiet pracujących na własny rachunek w okresie ciąży i macierzyństwa.
7. Dyrektywa nr 79/7/EWG z 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady **równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego**.
8. Dyrektywa nr 76/207/EWG z 9 lutego 1976 r. znowelizowana przez Dyrektywę 2002/73/WE z 23 września 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady **równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do zatrudnienia, kształcenia i awansu zawodowego oraz warunków pracy**.
9. Dyrektywa nr 75/11/EWG z 10 lutego 1975 r. w sprawie zasady **równego wynagrodzenia dla kobiet i mężczyzn**.

Na świecie

Konwencja ONZ w sprawie Eliminacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet (CEDAW) z 18 grudnia 1979 r. przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych.

Wsparcie dla aktywnego obywatelstwa

„Europa dla obywateli 2007–2013”

Od wielu już lat Związek Miast Polskich jest promotorem i koordynatorem współpracy miast partnerskich.

Obok konferencji miast partnerskich, seminariów informacyjnych dotyczących różnych form wsparcia współpracy i rozwoju miast, zaangażowany jest w promocję programu Komisji Europejskiej poświęconego miastom partnerskim. W latach 2004–2006 program funkcjonował pod nazwą „Promowanie aktywnego obywatelstwa europejskiego – wsparcie dla miast partnerskich”, a od 2007 r. znany jest pod nazwą „**Europa dla obywateli 2007–2013**”.

Zarówno celem jego, jak i jego poprzednika z ubiegłych lat, jest wspieranie różnych działań i organizacji promujących „aktywne obywatelstwo europejskie”, tzn. zaangażowanie obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w proces integracji europejskiej, w tym m.in. współpracy partnerskiej miast. Od 2007 r. składa się on z 4 działań:

Działanie 1 – Aktywni obywatele dla Europy (Partnerstwo miast; Projekty obywatelskie i środki wsparcia).

Działanie 2 – Aktywne społeczeństwo obywatelskie w Europie (Wsparcie strukturalne dla organizacji badających europejski porządek publiczny; Wsparcie strukturalne dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego na poziomie europejskim; Wsparcie dla projektów inicjowanych przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego).

Działanie 3 – Razem dla Europy (Wydarzenia o szerokim oddźwięku publicznym; Badania; Narzędzia informowania i rozpowszechniania informacji).

Działanie 4 – Aktywna pamięć europejska.

Aplikacje o dofinansowanie można składać *on-line* oraz tradycyjną pocztą w jednym z 3 oficjalnych języków Unii Europejskiej: angielskim, niemieckim, francuskim. Finansowanie oparte jest o system ryczałtów i obowiązuje zarówno w kategorii „spotkania mieszkańców miast partnerskich”, jak i „tworzenie tematycznych sieci miast partnerskich”. Program

nie ma charakteru otwartego, tzn. obowiązuje z góry ustalony harmonogram składania wniosków. W przypadku spotkań mieszkańców wnioski – zależnie od daty spotkania – składają się w ściśle wyznaczonych terminach, które w 2008 r. wyglądają następująco:

- do 1 lutego imprezy odbywające się między 1 czerwca i 31 lipca (faza 3),
- do 1 kwietnia imprezy odbywające się między 1 sierpnia i 30 września (faza 4),
- do 1 czerwca imprezy odbywające się między 1 października i 31 grudnia (faza 5).

Wnioski dotyczące tworzenia tematycznych sieci miast składa się do 1 grudnia 2008 r. na imprezy rozpoczynające się okresie: 1 kwietnia 2009 r. – 31 marca 2010 r.

Szczegółowe informacje na temat programu „Europa dla obywateli 2007–2013”, który wspiera m.in. współpracę partnerską znajdują się na stronie internetowej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA): http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.htm

Przewodnik po programie w języku polskim, dostępny jest zarówno na stronie Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Spraw Audiowizualnych, która w imieniu Komisji Europejskiej zarządza programem, jak i stronie Związku Miast Polskich (www.zmp.poznan.pl).

Dodatkowych informacji udziela Dział Współpracy Zagranicznej ZMP.

(HL)

Jesienna sesja CLRAE

W obronie demokracji w Turcji

Od 19 do 21 listopada 2007 r. odbyła się jesienna sesja Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy. Zdominowało ją wołanie Kongresu o reformę tureckiej legislacji samorządowej.

Dykusję o przygotowanym raporcie rozpoczął minister spraw zagranicznych Turcji. W ostrej retoryce uzasadniał negatywne stanowisko i podjęte w związku

z nim działania Ankary w stosunku do samorządów lokalnych na terenach zamieszkałych głównie przez ludność pochodzenia kurdyjskiego, tzn. w południowo-wschodniej Anatolii. W od-

powiedzi na te uwagi, przebywający również na sesji burmistrzowie Demirbas Abdullah Sur i Osman Diyarbakir Baydemir – prawomocnie wybrani, a następnie odwołani m.in. za używanie bezprawne, zdaniem władz tureckich, języka kurdyjskiego udowadniaли stosowanie w Turcji niedopuszczalnych i niedemokratycznych praktyk.

Polsko-niemiecki kongres samorządowy

Kontakty bez granic

„Polityka Rządu RP, Niemiec oraz Unii Europejskiej i jej wpływ na kształtowanie polsko-niemieckiej współpracy przygranicznej” były tematem przewodnim Polsko-Niemieckiego Kongresu Samorządów Lokalnych, który 26 i 27 listopada 2007 r. odbył się w Piechowicach koło Szklarskiej Poręby.

W obradach uczestniczyło około 150 osób – byli wśród nich przedstawiciele polskiego i niemieckiego rządu, parlamentarzyści i europarlamentarzyści, jednak najliczniejszą grupę stanowili samorządowcy. To właśnie samorządy decydują o jakości współpracy międzynarodowej na poziomie obywateli.

Jak podkreślano podczas kongresu, jeśli mówimy o stosunkach między państwami, trzeba zawsze mieć na uwadze codzienne kontakty między ludźmi, których z chwilą wejścia Polski do strefy Schengen nie dzielą żadne administracyjne przeszkody. – *Nie będziemy mówić o przejściach granicznych, lecz o szlakach komunikacyjnych* – mówiła dr **Marzenna Guz-Vetter**, szef Działu Politycznego Przedstawicielstwa Unii Europejskiej w Polsce. Diagnozując aktualną sytuację pogranicza, zwracała uwagę na konieczność jeszcze lepszej współpracy gospodarczej na tych terenach. Polska powinna

dążyć do decentralizacji oraz do zniesienia barier biurokratycznych dla przedsiębiorców. M. Guz-Vetter wyraziła pogląd, że może potrzebny byłby program operacyjny „Rozwój Polski Zachodniej”, a nie tylko „...Polski Wschodniej”.

Wskazała też na sugerowany przez stronę niemiecką od początku tego tysiąclecia pomysł na rozwój współpracy obszarów metropolitalnych i utworzenia strefy integracji globalno-gospodarczej w pięciokącie Drezno – Berlin – Szczecin – Poznań – Wrocław, jako na szansę rozwoju dla obszarów po obu stronach Odry i Nysy Łużyckiej. Na niemieckie sugestie wciąż jednak brak zdecydowanej odpowiedzi ze strony polskiej.

Spore zainteresowanie zebranych wzbudziły prezentowane przykłady wspólnych polsko-niemieckich przedsięwzięć, realizowanych po jednej i po drugiej stronie granicy z wykorzystaniem pomocy finansowej programu INTERREG.

Przedstawiany obraz tureckich realiów wzbudził wielki niepokój członków Kongresu. Po burzliwej dyskusji została przyjęta rezolucja potępiająca takie praktyki i wzywająca władze tureckie do przestrzegania Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego, jak również ratyfikowanych konwencji dotyczących Ochrony Mniejszości Narodowych i regulujących używanie języków mniejszości.

Ta przeciągająca się debata spowodowała, że nie wszystkie zaplanowane na jesienną sesję CLRAE tematy zostały przedyskutowane. Taki los spotkał np. kwestię roli terenów miejskich URBAN II, która nie zakończyła się

uchwaleniem stanowisk końcowych i dlatego będzie kontynuowana na sesji wiosennej.

Udało się za to przedyskutować i ocenić zmiany zachodzące w samorządach chorwackich. Kongres z zadowoleniem przyjął pozytywne działania zarówno na szczeblu lokalnym, jak i regionalnym.

Referujący to zagadnienie Behr Karsten (Niemcy) oraz Cees Bijl (Holandia) podkreślili zaangażowanie rządu w kreowanie tych zmian. Członkowie kongresu wskazali jednak, że potrzebne są dalsze działania decentralizujące system finansów publicznych i zapewniające właściwy poziom finansowania zadań samorządowych jak

Gościem honorowym spotkania był **Władysław Bartoszewski**, sekretarz stanu w Kancelarii Premiera, były minister spraw zagranicznych. Znaczył, że przyjął zaproszenie do udziału w kongresie, gdy był jeszcze „wesółym staruszką z ciekawym życiorysem”, wcale nie myślał wtedy o rządowej posadzie. Ale słowo się rzekło, więc przyjechał do Piechowic. Wystąpienie profesora poświęcone było elementom łączącym wartości i interesy w odwiecznych relacjach między oboma narodami. Profesor Władysław Bartoszewski odniósł się też do sugestii, iż stosunki polsko-niemieckie na szczeblu centralnym nie były w ostatnim czasie najlepsze. Jego zdaniem, nawet w rodzinie „zdarzają się skoki w bok”, ale nie oznacza to rozpadu rodziny.

Jako że kongres był dwudniowy, okazji do bilateralnej wymiany doświadczeń nie brakowało. Noc w Piechowicach spędził także Władysław Bartoszewski, tak więc uczestnicy spotkania mieli okazję do długich wieczornych dyskusji z profesorem.

Kongres zorganizowany został przez Centrum Samorządu Lokalnego Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej w Jeleniej Górze oraz Fundację Konrada Adenauera w Polsce.

MACIEJ KRETKOWSKI
kierownik Biura Promocji
Urzędu Miasta w Gostyniu

również usprawniające konsultacje z samorządami ważnych zagadnień dotyczących lokalnych społeczności.

Połączone izby Lokalna i Regionalna zapoznały się również z „wybitnymi” osiągnięciami samorządów Rosji w ostatnich kilkunastu latach, a już szczególnie w okresie prezydentury Władimira Putina. Ze względu na dość odmienne pojmowanie roli samorządu i jego uprawnień, nie odniosę się do tych wypowiedzi.

Z pozdrowieniami dla wszystkich Czytelników

JAN BRONŚ
delegat z ramienia ZMP
do Izby Władz Lokalnych CLRAE

900-lecie Jeleniej Góry

Stolica Karkonoszy

Licząca ponad 86 tysięcy mieszkańców, otoczona niewysokimi pasmami górskimi Jelenia Góra jest malowniczo położonym miastem w centrum śródgórskiej kotliny.



Jak głosi jedna z legend, w 1108 r. Bolesław Krzywousty założył tu gród obronny, który był załóżkiem dzisiejszego miasta. Jego dzieje, niesłychanie bogate i burzliwe, mogłyby być tematem niejednej powieści. Dość wspomnieć, że

Trud doceniony

Jelenia Góra jest laureatem znaczących nagród i wyróżnień. Wśród nich wymienić należy m.in. polskie Godło Promocyjne TERAZ POLSKA uzyskane w 2007 r., I miejsce w województwie dolnośląskim w rankingu „Europejska Gmina – Europejskie Miasto” pod patronatem ministra rozwoju regionalnego oraz III miejsce w rankingu miesięcznika „Forbes” jako miasto atrakcyjne dla prowadzenia biznesu.

przez pierwsze trzy wieki grodem rządzili Piastowie świdnicko-jaworscy, od XIV do XVII w. – królowie czescy, a później panowanie Prusy. Miasto przeżyło oblężenie wojsk husyckich, wielki pożar w 1549 r., wojnę 30-letnią, wielką powódź w 1897 r., nie licząc innych wydarzeń i zawirowań historii. Było kolejno: ważnym ośrodkiem handlowym – za Piastów, górniczym – pod koroną czeską (wydobycie i przetwórstwo żelaza, pierwsze huty szkła), tkactwa i płóciennictwa, wreszcie – od XIX w. – turystycznym. Takim też pozostaje do dziś.

Historyczne miejsca

Wędrując po Jeleniej Górze, nie sposób nie otrzeć się o ślady 900-letniej hi-

storii miasta. Szczególną atrakcją stanowi – uchodzący za jeden z najpiękniejszych na Śląsku – rynek otoczony 55 barokowymi i renesansowymi podcieniowymi kamienicami. Jego środek zajmuje zbudowany w 1747 r. klasycystyczny ratusz, a studnia z Neptunem umieszczona obok, przypomina o zamorskich kontaktach handlowych Jeleniej Góry. O unikatowości Jeleniej Góry stanowią też jej dzielnice: piękniejące z każdym rokiem stare miasto, najstarsze polskie uzdrowisko Cieplice, Sobieszów z ruinami XIV-wiecznego zamku Chojnik czy wreszcie znana miejscowość czasowa Jagniątków, rozślawiona przez noblistę Gerharta Hauptmanna.

Jelenia Góra i kultura

Miasto jest stolicą kulturalną regionu. Teatr Jeleniogórski im. C.K. Norwida od lat organizuje Międzynarodowy

Jelenia Góra wobec wyzwań

Atrakcyjna i unikatowa

Z prezydentem Jeleniej Góry, Markiem Obrębalskim rozmawia Hanna Hendrysiak

■ Jelenia Góra obchodzi w tym roku 900-lecie istnienia. W jakim kierunku powinno rozwijać się miasto, by mieszkańcom żyło się tu dobrze?

– Jelenia Góra i jej mieszkańcy stanowią szczególną wartość w sensie zbiorowej kontynuacji dorobku historii, wkładu współczesnych pokoleń w kształt grodu, pragnień oraz aspiracji kulturowych i cywilizacyjnych. W takim rozumieniu rozwój miasta to różnorodne przedsięwzięcia tworzące stabilną pozycję gospodarczą, wspomagana pozyskiwaniem liczących się inwestorów. Pomocna w tych zabiegach będzie utworzona w 2007 roku Podstrefa Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Zamiary te skojarzone zostaną z part-

nerskim wspomaganiem małych i średnich, rodzimych przedsiębiorców. Pragnę, by gospodarka Jeleniej Góry zyskała kolejne rozwojowe impulsy.

Znacząca w regionie oferta edukacyjna, na wszystkich dostępnych poziomach, a zwłaszcza w szkołach średnich i wyższych, przekładać się zaś będzie na możliwość uzyskania satysfakcjonującego zatrudnienia oraz realizację aspiracji życiowych. Młode pokolenie dobrze wykształconych jeleniogórzan jest bowiem gwarancją rozwoju miasta i regionu.

Jeżeli do wymienionych zamierzeń dołączymy plany modernizacji układów komunikacyjnych wraz z wpisana na dolnośląską listę inwestycji, obwodnicą



południową miasta, dbałość o komunalne zasoby mieszkaniowe, uporządkowanie gospodarki wodnej i ściekowej w Jagniątkowie, Sobieszowie i Cieplicach, zracjonalizowaną pomoc społeczną, to uzyskamy paletę rozmaitych przedsięwzięć koniecznych do podjęcia przez władze samorządowe Jeleniej Góry w tym roku. Wymienione obszary aktywności nie mogą i nie wyczerpują zakresu kierunków rozwojowych miasta. Bezpieczne trasy rowerowe spinające Jelenią Górę z euroregionalnymi ścieżkami rowerowymi, nowe trasy widokowe nawiązujące do śladów 900-letniej hi-



Widok na rynek i ratusz w Jeleniej Górze.

Fot. Archiwum UM

Festiwal Teatrów Ulicznych i Jeleniogórskie Spotkania Teatralne. Filharmonia jest organizatorem m.in. Festiwalu Muzyki Wiedeńskiej i Festiwalu „Gwiazdy Promują”, którego idea jest promowanie młodych muzyków – laureatów konkursów – przez ich wybitnych pedagogów.

Przez cały sezon letni na plenerowych imprezach muzycznych i koncertach promenadowych rozbrzmiewa muzyka. Bogaty kalendarz wydarzeń kulturalnych przygotowywany jest na święto miasta – Wrzesień Jeleniogórski, wtedy też w Kościele Podwyższenia Krzyża Świętego, na dorocznym Międzynarodo-

storii miasta, rewitalizacji parków: zdrojowego i norweskiego, rozbudowa terenów rekreacyjnych i sportowych – to kolejne elementy, które współtworzyć będą z Jeleniej Góry atrakcyjny i nowoczesny ośrodek miejski.

■ Jelenia Góra przygotowuje się do obchodów 900-lecia. Jak będziecie świętować w 2008 roku?

– Szacunek dla historycznych wartości 900-letniego miasta sprawia, iż w 2008 roku zaprezentujemy wiele nowych przedsięwzięć. Obchody tego wyjątkowego jubileuszu podkreślać będą m.in. okolicznościowe konferencje naukowe, liczne wystawy i wydawnictwa, widowiska historyczne czy wprowadzenie do obiegu lokalnego pieniądza. Nie zabraknie jednak imprez cyklicznych o regionalnej i międzynarodowej renomie, jak: Wrzesień Jeleniogórski, Wiosna Cieplicka, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Ulicznych, Międzynarodowy Festiwal Organowy „SILESIA SONANS” czy Jeleniogórskie Spotkania Teatralne. Walory historyczne i kulturowe Jeleniej Góry wyeksponowane i promowane całościowo wzbogacą wizerunek

miasta. Atuty Jeleniej Góry w większym niż dotychczas stopniu będą wspomagać jej rozwój i podkreślać atrakcyjność, a w wielu przypadkach unikatowość.

■ Jubileusz to dobry czas na promocję miasta...

– Aktywna czy nawet agresywna promocja miasta, z wykorzystaniem międzynarodowych imprez targowych, multimediów, portali internetowych, wydawnictw, pasm reklamowych w mediach elektronicznych powinna prowadzić do rozpoznawalności i zwiększenia atrakcyjności Jeleniej Góry. Zdiagnozowaliśmy konieczność zmian i wprowadzamy nowe rozwiązania z wykorzystaniem dotychczasowych doświadczeń i nowoczesnych, bardziej efektywnych form. Jelenia Góra powinna stać się miastem przyjaznym, atrakcyjnym, o dużym potencjale rozwojowym. Należy więc wspomagać te zjawiska, które owe wyróżniki wzmacniają i utrwalają.

■ Czy w realizacji tych zadań korzystacie ze środków unijnych?

– Tak, Jelenia Góra od kilku lat znajduje się w gronie krajowych liderów w tym zakresie. Decyduje o tym przede

wym Festiwalu Muzyki Organowej „Silesia Sonans”, można słuchać wspaniałych koncertów. Także we wrześniu odbywa się tradycyjny jarmark staroci i liczne festyny na Placu Ratuszowym i ulicach starego miasta. Miasto przygotowuje się do obchodów jubileuszu, których jednym z wydarzeń w 2008 r. będzie widowisko historyczne – 900 lat Jeleniej Góry.

Z Jeleniej Góry w góry

Będąc w Jeleniej Górze warto wybrać się na spacer po najbliższej okolicy czy wędrowkę po górach, bo że Kotlina Jeleniogórska należy do najciekawszych krajobrazów kulturowych Europy. Większość szlaków turystycznych prowadzi przez obszary Karkonoskiego Parku Narodowego, Rudawskiego Parku Krajobrazowego i Parku Krajobrazowego Doliny Bobru. W miejscowościach malowniczo położonych wśród wzgórz i stawów napotkać można obronne kościółki, krzyże pokutne, stare chaty sudeckie, średniowieczne warownie i otoczone romantycznymi parkami pałace.

Oprac. na podstawie tekstu
BARBARY RÓŻYCKIEJ-JASKÓLSKIEJ

wszystkim umiejętność kojarzenia potrzeb lokalnych z możliwościami, jakie dają poszczególne unijne programy i ich priorytety. Jest to warunek niezbędny, by wnioski o dotacje były odpowiednio przygotowane i miały szansę uzyskać dofinansowanie z Unii Europejskiej. Umiejętność i determinacja w pozyskiwaniu unijnych funduszy będą wyzwaniem decydującym o pozycji Jeleniej Góry, jej potencjale i rozwoju także na najbliższe lata. Jelenia Góra kompleksowo przygotowuje się do tych wyzwań. Sprawą istotną jest, aby zmiany związane z kierunkami rozwoju miasta miały społeczną aprobatę. Dlatego szczególną wagę przywiązuję do współpracy i współdziałania z organizacjami pozarządowymi. To one są ważnym społecznym partnerem w kreowaniu rozwiązań służących społecznościom lokalnym, to one są aktywne w obszarach, gdzie administracja jest mniej efektywna, to wreszcie one mogą być jednym z ważniejszych i poważniejszych beneficjentów środków z funduszy europejskich.

■ Dziękuję za rozmowę. ■

Związek Miast Polskich XXIX ZGROMADZENIE OGÓLNE

6–7 marca 2008

Hotel Mercure, Jelenia Góra, ul. Sudecka 63



1. Otwarcie obrad – prezes ZMP, wystąpienie prezydenta Jeleniej Góry
2. Czynności regulaminowe (powołanie prezydium, komisji, przyjęcie porządku, regulaminu obrad i ordynacji wyborczej)
3. Wystąpienia gości
4. Czynności statutowe:
 - Sprawozdanie Zarządu z działalności Związku w 2007 roku
 - Sprawozdanie Zarządu z wykonania budżetu Związku w 2007 roku
 - Przedstawienie bilansu Związku za rok 2007
 - Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za rok 2007
 - Rozpatrzenie sprawozdań Zarządu i przyjęcie bilansu
 - Przyjęcie budżetu Związku na rok 2008
5. Ustalenie priorytetów programu działania Związku w roku 2008
6. Debata merytoryczna (tematykę ustalił Zarząd 18 stycznia br. na posiedzeniu w Ciechocinku; informacje szczegółowe na stronie www.zmp.poznan.pl)
7. Przyjęcie wniosków zgłoszonych przez delegatów
8. Zakończenie obrad

Związek Miast Polskich Seminarium Informacyjne nt. programu „Europa dla Obywateli”

przed seminarium posiedzenie Komisji Integracji Europejskiej ZMP

4 lutego 2008 r., Warszawa, Pałac Kultury i Nauki

(bliższe informacje na stronie internetowej Związku: www.zmp.poznan.pl)



Związek Miast Polskich Debata „Perspektywa finansowa UE po roku 2013 – miejsce polityki regionalnej”

18 lutego 2008, Urząd Miasta Łodzi



Celem debaty jest wypracowanie stanowiska ZMP w sprawie Komunikatu Komisji Europejskiej z 12.09.2007 pt. „Reformowanie budżetu, zmienianie Europy”. Związek pragnie zabrać głos w tej debacie poprzez udostępnienie swego stanowiska naszym przedstawicielom w Komitecie Regionów UE, w Parlamencie Europejskim, a także za pośrednictwem Rady Gmin i Regionów Europy (CEMR).

W debacie weźmie udział dr Jan Olbrycht, wiceprzewodniczący Komisji Rozwoju Regionalnego w Parlamencie Europejskim.



Wkładkę „Samorząd Miejski”, stały dodatek do „GSiA” wydawany raz w miesiącu, przygotowuje zespół Związku Miast Polskich: Ewa Parchimowicz – red. nacz., Joanna Proniewicz, Andrzej Porawski – dyrektor Biura ZMP.
Wersja elektroniczna dodatku „SM” znajduje się pod adresem: www.miasta-polskie.pl/sm.html
Biuro Związku Miast Polskich, ul. Robocza 46a, 61-517 Poznań, tel. 0-61 633 50 50, fax 0-61 633 50 60, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl, strona internetowa: www.miasta-polskie.pl, www.polish-cities.pl, www.zmp.poznan.pl

**gazeta samorządu
i administracji**
gospodarka prawo finanse